د افغانستان اسلامي جمهوري دولت

د پوهنې وزارت

علم ستا داسې ساتنه کوي

لکه مور چې د خپل ماشوم ساتنه کوي

د لسم ټولګي لپاره د جغرافیه سوالونه او ځوابونه

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جغرافیه سوالونه او ځوابونه

نقشه

سوال: نقشه تغريف کړئ؟

ځواب: د ځمکي د کورې[غونډاري] دټول مخ يا د هغی ديوې برخې انځورولو ته نقشه وايي.

سوال: د جغرافيه ټاکلي کميتونه څو دی او دنقشي پرمخ څه شی ښيی؟

ځواب: د جغرافيه ټاکلي کميتونه دوه دي. او طول لبلد او غرض البلد موقيغت ښی.

سوال: کانتور کرښه په نقشه کې څه ښي ؟

ځواب: دغه کرښې په نقشه کې ديوې سېمي لوړوالی ښی اوله ورته لوړوسيموڅخه تيرېږي.

سوال: کومي کرښي د ځمکی جوړښت د لوړوالی له پلوه څرګندوي؟

ځواب: د کانتور کرښې دي.

سوال: د نقشي مقياس تغريف کړئ ؟

ځواب: د نقشی د فاصلي د تناسب د ځمکي پر فاصلي ته د نقشی مقياس وايي.

سوال: د نقشی مقياس فرمول واليکئ؟

ځواب: فرمول يي غبارت دی له مقياس = (د نقشی فاصله) / (دځمکې فاصله) ۱/۵۰۰۰۰ او يا ۱ / ۵۰۰۰

سياسی نقشي

سوال: سياسی نقشي کومو نقشو ته وايي؟

ځواب: هغه نقشي دي چې د هېوادونو سياسی ويش د هغو له سرخدی پولو پلازمينو سره يو ځای ښکاره کوي.

سوال: په سياسی نقشو کې څه شي ښودل کيږي؟

ځواب: په سياسی نقشو کې اداري ويش ښارونه او ښاروالي سيمه يز حکمتونه ولايتونه نفوس او مساحت او د هېواد پرخوالی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: په کوم ډول نقشو کې د هېوادونو پولې او سرخدات په نښه کيږي؟

ځواب: په سياسی نقشو کې د هېوادونو پولې او سرخدات په نښه کيږي .

اقتصادی نقشې

سوال: اقتصادی نقشې تغريف کړئ؟

ځواب: اقتصادی نقشې هغه نقشو ته وويل کيږي چې د نړۍ يا د يو هېواد ټول اقتصادي مسايل طبغي ذيرمي صادرات او واردات او کرنيز او داسې نور پکې ښودل کيږي.

مواصلاتي نقشې

سوال: په موصلاتي نقشه کی څه شی ښودل کيږي؟

ځواب: په موصلاتي نقشه کې پاحه سړکونه داوسپنې پټلې د بيړوچلولو کرښې او بندرونه ښودل کيږي.

سوال: هوايي کرښې هوايي دهليزونه او د الوتلو کرښې په ملي او نړيواله کچه په کومو نقشوکې راځي ؟

ځواب: په کواصلاتي نقشو کې.

سوال: فضايي خمل او نقل څه توپيرلري ؟

ځواب: فضيايې په لږ وخت په ډيره بيه او ځمکنی په ډير وخت په کمه بيا تاميرږي.

سوال:په اقتصادي نقشو کې کومې موضغ ګانې راړول کيږي؟

ځواب: طبيغی سرچينی دځمکی لاندی او دځمکی پر مخ.

سوال: کرنيز پيداوار په کومو نقشو کې راځي؟

ځواب: په اقتصادي نقشو کې راځي.

سوال: مقياس په څو بڼوښودل کيږي؟

ځواب: مقياس په دری بڼو ښودل کيږي.

سوال: دنقشی يو سناتی متر له دځمکی څو سناتی مترو سره برابر دی؟

ځواب: د [۱۰۰۰۰] سناتی مترو سره برابر دی.

سوال:کسري مقياس تغريف کړئ؟

ځواب:کسري مقياس هغه مقيسونه چې په کسري بڼه ښودل کيږي د کسري مقياس په نامه ياديږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نقشه کې د رنګ کارول

سوال: په نقشو کې شین او ابی رنګونه څه مفهوم لري؟

ځواب: شین دکروندو او ځنګلونولپاره او شنو جلګولپاره استغمال کیږي. او ابی رنګ دسمندرونو او ولاړو ابو او حلیجونو سیندونو لپاره کارول کیږي.

سوال. دابو[۱۰-۱۰۰۰] مترو پورى اندازه په کوم رنګ ښودل کیږي؟

ځواب. دابو[۱۰-۱۰۰۰] مترو پورى اندازه په تت ابى رنګ سره ښودل کیږي.

سوال: د ابو د [۷۰۰۰ــ۱۰۰۰۰] مترو پورى اندازه په کوم رنګ ښودل کیږي؟

ځواب: د ابو د [۷۰۰۰ــ۱۰۰۰۰] مترو پورى اندازه په ډیر تیز ابى رنګ سره ښودل کیږي.

سوال: دغرونولوړوالى او لمنى په کومورنګ سره ښودل کیږي؟

ځواب: د غرونو لوړوالى په ځیګري رنګ ښودل کیږي او لمنى یې په تت ځیګري رنګ سره ښودل کیږي.

سوال: غرنیولوړوڅوک کنګلونه په کوم رنګ ښودل کیږي؟

ځواب: : غرنیولوړوڅوک کنګلونه په سپین رنګ سره ښودل کیږي.

سوال:شمال په څو ډوله دى نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: په درى ډوله دى . اول: خقیقى دویم: مقناطیسى دریم: د مر کاتوردنقشو.

سوال: د کوم شمال خط زیاتره د طول البلد سره موازى وي؟ځواب: مرکاتور د نقشو شمال.

سوال: مقناطیسى شمال چیرته موقیغت لري؟

ځواب: د کانادا هدسن په شمالي خلیج کې .

د نقشې انځورول

سوال: جغرفیه یې نقشې دهندسى میغارنو له مخى په څو ډوله دى درى ډوله یې ولیکئ؟

ځواب: په اووه ډوله دى : خو موږ یې په درى ډوله تشریح کوو. اول: مخرطى ارتسام دویم: مولوایدر ارتسام دریم: سینو سایدل ارتسام .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مصنوغي سپوږمکیو څخه کار ا خیستل

سوال: دسپوږمی مخ له څه شی څخه جوړ شوی دی؟

ځواب: د سپوږمی مخ دخاورو کوچنیو زروڅخه جوړ شوی دی.

سوال: دلومړي ځل لپاره د سپوږمی پر مخ څوک کوز شو نوم یې ولیکئ؟

ځواب: دلومړي ځل لپاره د سپوږمی پر مخ [آرام سترانګ] کوز شو.

سوال: د سپوږمی دمخ تودوخه په شپه او ورځ کې څومره ده؟

ځواب: : د سپوږمی دمخ تودوخه په شپه کې [۱۱۰- سناتی کرد] : د سپوږمی دمخ تودوخه په ورځ کې [۲۱۰ سناتی ګرد.

سوال: مصنوغی سپوږمکی په کوم ډول مدار کې ګرځي؟

ځواب: مصنوغی سپوږمکی په بیضوی مدار کې ګرځي.

اقلیم

سوال: اقلیم تغریف کړئ؟

اقلیم یوه لاتنتی کلمه ده د اوږدو مودو لپاره [۳۳] کاله په شاوخوا مودو کې دیو سیمي د هوا خالت ته اقلیم وایې. یاد اقلیم په نامه یادیږي.

د لمر د وړانګو زاویه

سوال: د چنګاښ په لومړی نیته په افغانستان کې د لمر وړنګو زاویه څومره وي؟

ځواب: [۷۸] درجي او [۵۷] دقیقي کې.

سوال: هوا ولي سړیږي؟

ځواب: دلمر وړانګو زاویه کوچنی شي.سوال: په اقلیم باندی اغیزمن فکتورونه کوم دی دری یې ولیکئ؟ځواب: د غرض البلد دیره، لوړ او ټیټ فشار ، او هوایي توپانونه.

سوال: دافغانستان شمالي غرض البلد په څو درجو کې پروت دی؟

ځواب: په [۲۹] درجو او په[۳۰] دقیقو کې پروت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تودوخه لنده بل

سوال: لمر څه شی دی؟

ځواب: لمر د رڼا انرژي او دتودوخې لویه سرچینه ده چه د حدای تغالی په اراده مینځ ته راغلی دی.

سوال: په غرنیو سیمو کې د تودوخې درجه له لوړوالي سره څه کومه رابطه لري؟

ځواب: چې څومره پورته خواته تودوخه کمیږي نو اوربنت زیاتیږي.

سوال: په پسرلي کې د کوم سمندر ځپې افغانستان ته راځي؟

ځواب: د ایسلنډ او کسپین سمندرونو .

د افغانستان اقلیمي سیمې

سوال: افغانستان څو ډوله اقلیم لري نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: اول: صخرايي اقلیم دویم: مونسون اقلیم دریم: مدیترنه یي اقلیم څلورم: ستیپ اقلیم پنځم: تندر الپاین اقلیم شپږم: غرنی اقلیم.

صخرايي اقلیم

سوال: هغه سیمې چې د صخرايي اقلیم د اغیزې لاندې وي کومې دي نومونه یې واخلئ؟+

ځواب: هغه سیمې چې د صخرايي اقلیم د اغیزې لاندې وي غبارت دی له صدیقي،ریګستان،د مارګو دښته،جهندم،بګوا،او د امو سیند غاړه دي.

مونسوني اقلیم

سوال: کومې سیمې مونسوني اقلیم لري نومونه یې واخلئ؟

ځواب: هغه سیمې چې مونسوني اقلیم لرونکی وي غبارت دی له سپین غر،نورستان غرنې سیمې ، او دلغمان یوه برخه دغه ډول اقلیم لري.

مدیترانه یي اقلیم

سوال: د مدیترانه یي اقلیم په اوړي کې یې د تودوخې منځنی اندازه سانتي ګرد څو درجو ته رسیږي.؟

ځواب: : د مدیترانه یي اقلیم په اوړي کې یې د تودوخې منځنی اندازه [۲۲] سانتي ګرد درجو ته رسیږي.

سوال: جلاباد کوم ډول اقلیم لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: جلاباد مديترنه يي اقليم لري.

سوال: په جلا اباد کې ورښت کومه بڼه وي؟

ځواب: غمومي د باران په بڼه وي واواره يې د [۹۰] مترو په اندازه لوړو سېمو کې وي.

د ستيپ سيمو اقليم

سوال: دستيپ سېمی اقليم غموماً څومره دی؟

ځواب: د[۲۵۰] څخه [۳۰۰] ملي مترو په اندازې سره.

الپاين تندرا اقليم

سوال: دعه ډول اقليم په کومو سيمو کې او څو مترو پورى لېدل کيږي؟

ځواب: په غرنيو سيمو کې پيدا کيږي او په [۲۵۰۰-۳۰۰۰ متروپورې لوړو] کې لېدل کيږي.

غرنی اقليم

سوال: په لوړو برخو کې د اورښت خالت له څه شي سره تړلې دی؟

ځواب: د سيمې اقليم سره تړلې دی.

د افغانستان جيولوجيکي خالت:

سوال: په کواترنري غصر کې څو ډوله رسبونه چې عامل يې باد و لېدل کيږي؟

ځواب: په دوه ډوله دي.

د ځمکو بڼې او جوړښت

سوال: دافغانستان د ځمکی لړ لوړوالی څومره دی له سمندر څخه؟

ځواب: د خم اب په سويل کې [۲۵۹] متره دی.

سوال: د افغانستان لوړه سيمه د سمندر له سطخی څخه لوړه ده څه نوميږي؟

ځواب:د ختيځ هندوکش [نوشاخ] نوميږي.

سوال: د سمندر سطخی څخه [۵۰۰] نه تر [۲۰۰۰] مترو لوړی سيمې څه ډوله دي؟

ځواب: کرنيزی سيمی دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: دافغانستان لړ ارتفاغ لرونکی خوزی کومې دي نومونه يې واخلئ؟

ځواب: اموخوزه، هلمند خوزه، ننګرهار حوزه.

سوال: د امو خوزه له کوم ځای شروغ او په کوم ځای او په څو مترو په اندازه پای ته رسيږي؟ځواب: د قصيار د سند د لويديځ څخه د[۲۵۹] مترو په اندازه پيل او د درقد او اينکی کلا پوری د[۴۲۵] مترو په اندازه پای ته رسيږي

سوال: د هلمند په حوزه کې کومې سيمې شاملې دي؟

ځواب: د هلمند په حوزه کې خاشرود سيمه، فراه رود سيمه، ادر سکن سيمه، او کوز دره سيمه وې

غرونو او دهغو اهميت

سوال: په افغانستان کې عرونو څومره برخه نيوالی ده؟

ځواب: په افغانستان کې $\frac{۱}{۳}$ برخه غرونو نيوالی ده .

سوال: دافغانستان غرونو کې کوم کانونه مجود دي؟

ځواب: د اوسپنې مسو اسرپو کانونه مو جود دي.

د هندو کش غرونو لړی او ختيځ هندوکش

سوال: دهندوکش غرونو د کوم ځای څخه تر کوم ځای پوری رسيږي؟

ځواب: په شمال ختيځ کې د پامير دغر څخه تر بابا عرونو يوری رسيږي.

سوال: د هندوکش لوړه څوکه څه نوميږي او څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د هندوکش غر څوکه [تراجمير] نوميږي. او لوړوالی يې [۷۷۵۰] متره دی.

سوال: کومې لوي لارې د هندوکش له غر زړه څخه تيريږي؟

ځواب: د شکاری درې لاره او دسالنګ تو نل .

سوال: د کوشانيانو پرمهال د هندوکش غر بل نوم څه وه؟

ځواب: د کوشانيانو پرمهال د هندوکش غر بل نوم غبارت دی له د هند ققفاز.

سوال: د هندوکش غرونه افغانستان ته د څه شي ارزښت لرونکي دي؟

ځواب: د هندوکش غرونه افغانستان ته د خياتي ارزښت لرونکي دي.

سوال: د هندوکش غرونو لړی په څو برخو ويشل شوې ده نومونه يې واخلئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د هندوکش د غرونو لړۍ په دوو برخو ویشل شوې ده نومونه یې عبارت دي له اول: ختیځ هندوکش او دویم : لویدیځ هندوکش دی.

لویدیځ هندوکش

سوال: لویدیځ هندوکش له کومه ځای تر کومه پورې دی؟

ځواب: له د خاواک له غاښي څخه پیل بیا د لویدیځ په لورترامیربندپورې رسیږي چې لوړوالی یې ورو ورو کمیږي.

سوال: د لویدیځ هندوکش غر وږدوالی څومره ښودل شوی دی؟

ځواب: د دغه غر اوږدوالی [۲۴۰] کیلو متره ښودل شوی دی.

سوال: د لویدیځ هندوکش غر څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د لویدیځ هندوکش غر لوړوالی له[۴۵۰۰] مترو څخه زیات نه دی.

سوال: د لویدیځ هندوکش غر لوړه څوکه څه نومیږي او څومره لوړه ده؟

ځواب: د لویدیځ هندوکش غر لوړه څوکه [چتپال] نومیږي. او [۵۴۲۹] متره لوړه ده.

سوال: او نامتو غاښي یې څه په نامه یادیږي ؟

ځواب: د لویدیځ هندوکش غر نامتو غاښي عبارت دي له: خاواک، کوشان، چاردر، دندان شکن، شیبرچې غاښی .

بابا غر

سوال: بابا غر چیرته موقیغت لري؟

ځواب: بابا غر د افغانستان په مرکزي برخه کې موقیغت لري.

سوال: د بابا غر اوږدوالی څومره دی او لوړوالی یې څومره دی؟

ځواب: د بابا غر اوږدوالی [۲۰۰] متره دی او لوړوالی یې[۴۰۰۰] متره دی.

سوال: بابا غر لوړه څوکه څه نومیږي او د سمندر له سطخې څومره لوړه ده؟

ځواب: د بابا غر لوړه څوکه شاه پولادي نومیږي. چې له د سمندر له سطخې څخه [۵۱۴۰] متره لوړه ده.

سوال:په لویدیځ کې د بابا غر نامتو غاښو نومونه واخلئ؟

ځواب: په لویدیځ کې د بابا غر نامتو غاښو نومونه عبارت دي له: غراق، شاتو، گردن دیوار، د ملا یغقوب غاښی، او اونی غاښی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپين غر

سوال:سپين غر چيرته موقيغت لري ؟

ځواب: د ننګرهار په سويل کې موقيغت لري.

سوال: او لوړه څوکه يې څه نوميږي او لوړوالى يې څومره دى؟

ځواب: لوړه څوکه يې سيکارام نوميږي او لوړوالى [۴۷۵۵] متره دى.

سوال: د هند دسمندر موسمي هوا د دننه کېدومخنوى کوم غر کوي نوم يې وليکئ؟

ځواب: د هند دسمندر موسمي هوا د دننه کېدو مخنوى [سپين غر] کوي.

سليمان غر

سوال د سليمان غرڅومره اوږوالى لري؟

ځواب: د سيلمان غر [۶۰۰] کيلو متره

سوال: د سيلمان غر لوړه څوکه څه نوميږي او څومره لوړوالى لري؟

دسيلمان تخت او په نامه ياديږي. او [۳۲۰۰] متره لوړوالى لري.

د تر کستان تير بند

سوال:ترکستان تيربند څومره اوږدوالى لري ؟

ځواب:ترکستان تيربند [۳۰۰]کيلو متره اوږوالى لري.

سوال: او څو نامتو څوکې لري نومونه يې واخلئ؟

ځواب: دوه نامتو څوکې لري چې نومونه يې غبارت دى له [جنګک څوکه] او د [قره جنګل څوکه] ده.

سوال: جنګک څوکه چې د ترکستان تيربند لوړه څوکه ده څومره لوړوالى لري؟

ځواب: [۳۸۹۵] متره لوړوالى لري.

سوال: قره جنګل څوکه چې د هم د ترکستان تيربند يوه څوکه ده څومره لوړوالى لري؟

ځواب: [۲۳۰۰] متره لوړوالى لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اواورې سیمې دبنتي او شګلنې سیمې

سوال: د افغانستان ځمکه په څو برخو ویشل شوی ده؟

ځواب: د افغانستان ځمکه په دریو برخو ویشل شوی ده غبارت دی له [غرونه] او [لېږې لوړې] او اوارې سېمې] دي.

سوال: صحراتعریف کړئ؟

ځواب: هغه سېمه چې غرونه دابو لګولو سرچینې نه وي او وربنت یې کم وي صخرا بلل کیږي.

ژوي او د پکتیا او نورستان مونسون سیمه

سوال: د شمالي ستیپ په خاورو کې کوم بنځنده ژوند کاوه نوم یې واخلئ؟

ځواب: د شمالي ستیپ په خاورو کې ششګو ژوند کاوه.

سوال: په دعه هېواد کې څو ډوله الوتونکي لېدل کیږي؟

ځواب: په دعه هېواد کې [۴۴۱] ډوله الوتونکي لېدل کیږي. چې زیاتره یې د اوبو او مهاجرو الوتونکي دي.

سوال: د غزني په ولاړو اوبو کې څو ډوله الوتونکي شته؟

ځواب: د غزني ولاړو اوبو کې [۷۵] ډوله الوتونکي شته .

سوال: پکتیا او نورستان مونسون سیمه کوم ژوي لري نومونه یې واخلئ؟

ځواب: دعه سیمه یو شمیر ژوی لري لکه بیزوګاني، لیوه، نولی، د مابنام ښکالي ، کارغان، شین تاغي، زرکان، مږي او نور لري.

د ستیب سیمه

سوال: په دې سیمه کې کوم ډوله ژوي شته؟

ځواب: په دې سېمه کې ژویغبارت دي له شیشګي، موږک، لاش خوړونکي مرغان، یو شمیر خشرات، کارغان، سوی، ګیدړې، چرمښکي دي.

الپاین سېمه

سوال: په کومه سېمو کې تي لرونکي ژوي شته یوې سېمې نوم ولیکئ؟

ځواب: په الپاین سیمبه کې تي لرونکي ژوي شته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صخرایي سیمه

سوال: صخرایي ژوي کوم دي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: صخرایي ژوي غبارت دي له موږکان، ګیدړې، سورلنډیان، خشرات، او ښښیدونکي ژوي دي.

ځنګلونه او صنغتي ځنګلونه او د پیستي ځنګلونه

سوال: ځنګلونو لنډه ګټې ولیکئ؟

ځواب: ځنګلونه هوا سایه کوي او د سیلابونو مخنیوي کوي او د خاورو دویجاړیدو مخه نیسي او بیلابیلو ډولونو د ژوندیو د له مینځه تللو مخ نیسي او په طبغت کې د ښکلا سرچینه ژوندی ساتي. ځنګلونه یو شمیر اقصادي ګټې لري. د بیلګې په توګه د ودانیو په خاطر د لرګیو پلورل، د کورونیو د تودولو لپاره د لرګیو پلورل او داسی نورې ډیرې ګټې لري.

سوال: په افغانستان کې ځنګلونو څومره ځمکه نیوالی ده؟

ځواب: په افغانستان کې ځنګلونو [۲،۲] میلونه هکتاره ځمکه نیوالی ده.

سوال:په غمومي توګه د هېواد ځنګلونه په څو برخو ویشل شوي دي او نومونه یې واخلئ؟

ځواب: په غمومي توګه د هېواد ځنګلونه په [۳] برخو ویشل شوی دي. چې عبارت دی له [صنغتي ځنګلونه] او [پسته یې ځنګلونه] او [بته یې ځنګلونه] دي.

سوال: ستن ته ورته پاڼې لرونکي ځنګلونه د هېواد کومو برخو کې لېدل کیږي؟

ځواب: ستن ته ورته پاڼې لرونکي ځنګلونه د هېواد په سویل ختیځ برخو کې لېدل کیږي.

سوال: ستن ته ورته پاڼې لرونکي ځنګلونه په څومره لوړوالي سره وده کوي؟

ځواب: ستن ته ورته پاڼې لرونکي ځنګلونه په [۲۰۰۰] څخه تر [۳۰۰۰] مترو لوړو سېمو کې.

سوال: ستن ته ورته پاڼې لرونکي ځنګلونه په کومو سېمو کې پیدا کیږي؟

ځواب: د پکتیا مرکزي سېمه او خدارن سیمه او منګل سېمه او جاجی سېمه او همدارنګه په کونړ او لغمان او ننګرهار کې.

سوال: پیستې ځنګلونه د هېواد په کومو ولایتونو کې پیداکیږي ؟

ځواب: پیستې ځنګلونه د هېواد په شمالي ولایتونه کې لکه بادغیس او سمنګان کې چې پیدا کیږي.

سوال: پیستې ځنګلونو څارنه او ساتنه څوک کوي؟

ځواب: پیستې ځنګلونو څارنه او ستانه دولت کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د تیټ قد لرونکي ځنګلونه د هېواد په کومو سېمو کې پیدا کیږي؟

ځواب: د تیټ قد لرونکي ځنګلونه د هېواد په شمالي مرکزي سېمې او لویدیځې سیمو کې پیدا کیږي.

د مونسون دسیمې نباتات

سوال: دمونسون د سیمې نباتات کوم دي نومونه یې واخلئ؟

ځواب: دمونسون د سیمې نباتات غبارت دی له [غز،ښون، لمنځه،نښتر،غوزان، پنبه، پیسته،توت،پنجه، چنار،سنځله.

سوال: هعو ونو نومونه واخلئ چې [۱۰۰۰] مترو څخه تر[۲۰۰۰] مترو پورې لوړو برخو کې وده کوي؟

ځواب: هعه ونې غبارت دي له بلوط ارچه، نښتر، جلغوزې، او سرو ، پاین، او ناجو دي.

سوال: هعه ونو نومونه ولیکئ چې د [۲۰۰۰] مترو څخه تر[۲۵۰۰] مترو پورې په لوړو سیمو کې وده کوي؟

ځواب: هعه ونو نومونه غبارت دي له نښتر، او جلغوزې، او سرو وده کوي.

د مدیتراني سیمې نباتات

سوال: د مدیترانی سېمې نباتات کوم دی نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: د مدیترانی سېمې نباتات غبارت دی له [ګني، وریجی، نارنج،مالته،سنتره.

د ستپ سیمې نباتات

سوال: د ستیپ د سېمې نباتات څه ډوله دي په لنده ډول یې تشریخ کړئ؟

ځواب: په دی ډوله سېمو کې نباتات د وښو په بڼه وي چې زیاتره په کې د غلې داني کرل کیږي.

د نیمه صخرایي او وچ اقلیم نباتات

سوال: د نیمه صخرایي او وچ اقلیم نباتات کوم دي نومونه یې واخلئ؟

ځواب: د نیمه صخرایي او وچ اقلیم نباتاتو نومونه غبارت دي له [ترخه ،جارو بوټی، ځوزان]

د منځني اندازې لوړوالي لرونکو سیمو نباتات

سوال: د [۹۰۰] څخه تر[۱۸۰۰] مترو پورې لوړو سیمو کې کوم نباتات وده کوي؟

ځواب: دعه نباتات غبارت دي له شمکی، ببنی، زنبق. او کبرګل ، پسته، او بادام.

تندار الپان نباتات

سوال:تندار الپاین سېمې کومې دي نومونه یې واخلئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب:تندار الپاین سېمي غبارت دي له [راغ سېمه،اوشیوا، فیض اباد سېمه،

د لوړو او غرنیو سیمو نباتات

سوال: هغه سیمې چې د [۳۸۰۰] څخه تر [۴۰۰۰] مترو پورې لوړې وي کوم نباتات پکې شنه کیږي؟

ځواب: هغه سیمې چې د [۳۸۰۰] څخه تر [۴۰۰۰] مترو پورې لوړې وي نو یواځې ګل سنګ پکې شنه کیږي نو ځکه چې هغه کنګل وي.

په طبغت کې د ابو دوران [داوبو سایکل] بل غنون: او داوبو ارزښت په ژوندانه او د انرژی په تولید او کرنیز اقتصاد کې

سوال: اوبه د ځمکې پرمخ څو دوله دي نومونه یې واخلئ؟

ځواب: اوبه د ځمکې پرمخ غبارت دي له درې دوله [غاز،مایغ،جامد].

سوال: دابو سایکل دځمکې د عونداري په څو برخو تر سره کیږي نومونه یې واخلئ؟ځواب: غبارت دي له څلور دوله[هوا،په خپله ځمکه کې ،اوبه،خیاتي کره کې].

سوال: دابو سایکل د کوم ځای څخه پیل دی ؟

ځواب: دابو سایکل د د له سمندر له پرس څخه پیل شوی دی

سوال: اوبو څومره برخه د ځمکې نیوالې ده؟

ځواب: دریمه برخه نیوالی ده

سوال: د سمندرونو اوبه څنګه خوند لري؟

ځواب: تریو یا[مالګین خوند].

سوال: د ټولو اوبوڅخه څو فیصده اوبه خوږ دي؟

ځواب: په [۱۰۰] فیصده کې [۲،۸] فیصده.

سوال: د افغانستان اوبو خوزې کومې سېمې جوړه وي؟

ځواب: دهندوکش غرونو لړئ او واخان او پامیر او باباغر.

سوال:د افغانستان څوفیصده رواني اوبه د سیند خوزې ته رسیږي؟

ځواب: په [۱۰۰] فیصده کې [۱۱] فیصده.

سوال: د افغانستان څو فیصده رواني اوبه ګاونډیو هیوادنو ته ځي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: [۱۰۰] فیصده کې [۲۰] فیصده .

سوال: د افغانستان رواني اوبه له کوموسرچینو څخه پیاوړي کیږي؟

ځواب: د واورې او باران له سرچینو پیاوړي کیږي.

د اوبو لګولو خوزې

سوال: د افغانستان سیندونه او اوبو لږولو خوزې په څو برخو ویشل شوي دي نومونه یې واخلئ؟

ځواب: په [۵] برخو ویشل شوې دي چې عبارت دي له اموخوزه، هریرود خوزه، د سند او کابل سیند خوزه، د سیستان، او د هلمند، او تړلي خوزه.

سوال: د افغانستان رواني اوبه په [۱۰۰] فیصده کې څو فیصده د سیند خوزو ته رسیږي؟

ځواب: د افغانستان رواني اوبه په [۱۰۰] فیصده کې [۱۱] فیصده د سیند خوزو ته رسیږي.

سوال: د افغانستان رواني اوبه نورو ګاونډیو هېوادونو څو فیصده ورځي؟

ځواب: د افغانستان رواني اوبه نورو هېوادونو ته په [۱۰۰] فیصده کې [۲۰] فیصده ورځي.

آمو خوزه: آموسیند: کوکچې سیند: دکندوز سیند

سوال: د امو خوزه کې کوم سیندونه دي او له کومو غرونو څخه سرچینه اخلي؟

ځواب: د امو خوزه کې هغه سیندونه راځي چې د هندوکش د لړۍ له شمال او شمال ختیځو څوړونو څخه سر چینه اخلي.

سوال: پخوا د امو سیند تر غاړو کوم مدنیت را توکیدلی وه. او د یونانیانو امو سیند په څه نوم یاداوه؟

ځواب: د اوسني بلخ لرغونی مدنیت وه. او یونانیانو په [اکسوس] په نامه یاد کړ.

سوال: د آموسیند سرچینه کوم ځای دی؟

ځواب: دپامیر او واخان او د زرکول د کنګلونو ویلي اوبه دي چې په [۴۱۲۵] متره لوړوالی کې اموسیند ور څخه سرچینه احلي.

سوال: د امو سیند مرستیلان څوک وو نومونه یې واخلئ؟

ځواب:کندوز او ، واخان او کوکچې سیندونه.

سوال: د امو سیند د کوموهېوادنو ترمنځ سیاسی پوله جوړه وي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: ازبکیستان ، او ترکمیستان ، او تجکیستان ، هېوادنو ترمنځ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د امو سیند ټول اوږوالی څومره دی ؟

ځواب:[۲۵۰] کیلو متره چې [۱۳۰۰] کیلو متره یې زد ترکمستان او ازبکستان کې دی.

سوال: د امو سیند کم صور څومره دی او په کومه سیمه کې پروت دی نوم یې ولیکئ؟

ځواب: صور یې[۱۷۰۰] متره دی او د کلفت په سېمه کې پروت دی.

سوال: د کوچکی سیند په کوم ولایت کې پروت دی د افغانستان نوم یې واخلئ؟

ځواب: په بد خشان ولایت کې پروت دی.

سوال: د کوکچې سیند مرستیلان کوم دي؟

ځواب: وردج،یامګان، او سر غیلان دی.

سوال: د یونیانو د واکمنیو پرمهال د ای خانم ښار چیرته وه؟

ځواب: د پنج او کوکچی سیندونه د یو ځای کیدو په سېمه کې.

سوال: او کوکچی سیند په کومه سېمه کې له امو سیند سره یوځای کیږي نوم یې اخلئ؟

ځواب: په خواجه غار کې.

سوال: دکندوز غر سیند د هېواد په کوم طرف پورت دی؟

ځواب:د کندوزغر سیند د هېواد په شمال کې پروت.

سوال: او څه ګټه تری اخستل کیږي؟

ځواب: د خړبولو په برخه کې تری کار اخستل کیږي.

د کابل خوزه : او د کابل سیند: او د کنړ سیند

سوال: د کابل خوزی ټول مساخت څومره دی؟

ځواب: ټول مساخت یې [۷۵۳۹۰] کیلو متره

سوال: د کابل خوزی سیندونه کوم دي؟

ځواب: النیشنګ، الالینګار، کنړ، پنجشیر، او عوربند

سوال: په افغانستان کې د کابل سیند څومره اوږدوالی لری؟

ځواب: د کابل سیند [۳۶۰] کیلومتره اوږدوالی لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د کابل سیند چیرته د هیواد له پولو تیریږي او صوبه سرخد کې څومره واټن وهی؟

ځواب: تورخم نه نژدې د کوشتي په سیمه کې او په صوبه سرخد کې [۱۴۰] کیلو متره واټن وهی.

سوال: د کابل سیند سرچینه د کوم ځای څخه او څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د پغمان دعره په لویدیځ کې د اونی له غاشی او[۳۵۰۰] مترو په لوړوالی څخه .

سوال: د کابل ښار لومړنی مرستیال کوم او کومه سیمه ورسره یوځای کیږي؟

ځواب: د کابل لومړی مرستیال چمچه مست په نامه یادیږي. او دکابل ښار د ګذرګاه په سیمه کې ورسره یو ځای کی کیږي.

سوال: د کابل سیند د بریښنا بندونه کوم دي؟

ځواب: کابل سیند د بریښنا بندونه عبارت دي له د[ماهیپر بند د ماهیپر په سیمه کې، د نغلو بند د نغلو په سیمه کې،او د سروبې بند د سروبی په سیمه کې.

سوال: د نغلو او سروبي بندونه په یو ساعت کې څومره بریښنا ورکوي؟

ځواب: د نغلو بند په یو ساعت کې [۶۶] زره کیلو واټه بریښنا ورکوي. او د سروبي بند په یو ساعت کې [۲۲] زره کیلو واټه بریښنا ورکوي.

سوال: د کونړ سیند سرچینه د کوم ځای څخه اخلي او په څومره لوړوالی سره؟

ځواب: د ختیځ هندوکش په سویل کې او د برغیل له غاښی څخه سرچینه اخلي او د [۴۰۰۰] مترو په لوړوالی سره .

سوال: د کنړسیند په کوم ځای کې د کابل سیند سره یوځای کیږي؟

ځواب: د کنړ سیند د کابل سیند سره کامې ته نژدې په سیمه کې یوځای کیږي.

سوال: د کنړ سیند مرستیالان کوم دي؟

ځواب: د کنړ سیند مرستیالان عبارت دي له لندی سیند او د پیچ سیند دی.

د هلمند او سیستان د اوبو اخیستنې سیمه: او د هلمند سیند

سوال: د هلمند په حوزه کې کوم سیندونه شامل دي؟

ځواب: د هلمند په حوزه کې د هلمند سیند ، فراه رود، ادرسکن او یو شمیر نور کوچني سیندونه او ولاړې اوبه دي

سوال: د هلمند سیند د اوبو لګولو ساحه څومره ده؟

ځواب: د هلمند سیند د اوبو لګولو ساحه[۱۵۴۳۰۰] مربع کیلو متره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د فراه رود د اوبو لګولو ساحه څومره ده؟

ځواب: د فراه رود د اوبو لګولو ساحه[۳۳۰۰۰] مربع کيلو متره ده.

سوال: د ادرسکن سيند د اوبو لګولو ساحه څومره ده؟

ځواب: د ادرسکن سيند د اوبو لګولو ساحه[۲۲۰۰۰] مربغ کيلو متره ده.

سوال: د هلمند سيند بهير ولی نا منظم دی تشريخ يي کړئ؟

ځواب: ځکه چي سرچينه يي په لوړه سيمه کي ده.

سوال: د هلمند سيند د کوم غر څخه سرچينه اخلي ؟

ځواب: هلمند سيند د پغمان عره له شمال لويديځو برخو څخه سرچينه اخلي

سوال: د هلمند په اوبو څومره ځمکه خړوبيږي؟

ځواب: د هلمند په اوبو [۷۰۰۰۰۰] اووه لکه جريبه ځمکه خړوبيږي.

د هريرود خوزه: او د هريرود سيند: او د مرغاب سيند

سوال: د هريرود د خوزې پرخوالی څومره دی؟

ځواب: د هريرود د خوزې پرخوالی [۸۵۰] کيلو متره دی.

سوال: د هريرود لومړني مرستيلان کوم دي؟

ځواب: د هريرود لومړني مرستيلان لغل سيند،سرچنګل سيند، او سنګل سيند دي.

سوال: د هريرود سيند اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: د هريرود سيند اوږدوالی [۹۵] کيلو متزه دی.

سوال: د هريرود سيند د کوم ښاره تيريږي نوم يي واخلئ؟

ځواب: د هرات ښاره تيريږي.

سوال: د هريرود د اوبو لګولو خوزه چيرته پرته ده؟

ځواب: د هريرود خوزه د هېواد په شمال لويديځ کي پرته ده.

سوال: د مر غاب سيند د کوم غر څخه سرچينه اخلي او په څومره لوړوالی سره؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د مر غاب سیند د خصار غره څخه سرچینه اخلي اود[۲۵۰۰] مترو په لوړوالی سره.

سوال: د مرغاب سیند څومره اوږدوالی لري ؟

ځواب: مرغاب سیند اوږدوالی [۸۰۰] کیلو متره دی

سوال: د مرغاب سیند مشهوره مرستیالانو نومونه واخلئ؟

ځواب: د مرغاب سیند مشهوره مرستیالان قودیان، او خربید دي.

سوال: د مرعاب سیند د افغانستان او ترکمنستان ترمینځ څومره پوله جوړوي؟

ځواب: مرغاب سیند د ترکمنستان او د افغانستان ترمینځ [۳۰] کیلو متره پوله جوړوي.

تړلې خوزې:د غزني سیند: بلخ آب: قیصار سیند

سوال: د تړلې خوزې سیندونه کوم دي دریو نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: اول: غزني سیند دویم: بلخاب سیند دریم: د قیصار سیند

سوال: د غزني سیند سرچینه کوم ځای دی او په څومره واټن سره؟

ځواب: د غزني سیند د غزني په شمال کې [۵۵] کیلو متره په واټن سره.

سوال: د غزني سیند اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: د غزني سیند اوږدوالی [۱۹۵] کیلومتره دی.

سوال: د غزني په سیند باندې کوم بند شته؟

ځواب: د غزني په سیند باندې د چا په وخت کې یو بند وه؟

سوال: د غزني په سیند باندې د سلطان مخمد غزنوي په وخت کې یو بند وه.

سوال: د بلخ آّب سیند د کوم ولایت پر لور بهیږي؟

ځواب: بلخ آّب سیند د بلخ پر لور بهیږي.

سوال: د بلخ آّب سیند مرستیلانو نومونه ولیکئ؟

ځواب: د بلخ آب سیند مرستیلان د بند امیر سیند او امرخ سیند دي.

سوال: اریایانو د بلخ آب سیند باندې څو ویالي جوړې کړې وې درې ترې ولیکئ؟

ځواب: [۸] ویالي جوړې کړې وې چې درې یې دادي [نهر شاهي،نهربلخ، نهرارعنداب،]

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د قیصار سیند سرچینه چیرته ده؟

ځواب: د قیصار سیند سرچینه د ترکمنستان د تیر بند د شمال لورې خوړونه دي.

سوال: د قیصار سیند د کوم ښار په دښتو کې ننوځي؟

ځواب: قیصار سیند د دولت اباد ښار په دښتو کې ننوځي.

د سیستان هامون: د پوزک هامون: صابري هامون

سوال: د سیستان هامون د هېواد په کوم برخه کې دی؟

ځواب: د افغانستان په سویل لویدیځ برخه کې پروت دی.

سوال: د سیستان هامون د هېواد په کوم ولایت کې پروت دی؟

ځواب: د نیمروز په ولایت کې پروت دی.

سوال: د سیستان هامون د کومو هامونونو څخه جوړ شوی دی؟

ځواب: دصابری هامون، هلمند هامون، او پوزک هامون.

سوال: د پوزک هامون څومره سور لري؟

ځواب: پوزک هامون [۲۴] کیلو متره سور لري.

سوال: د پوزک هامون ته کوم سیندونه راځي؟

ځواب: د پوزک هامون ته خاشرود سیند او خسپاس سیند راځي.

سوال: د صابری هامون ته کوم سیندونه توییږي؟

ځواب: فراه رود او هاروت سیند توییږي.

سوال: صابری هامون څومره پرخوالی لري؟

ځواب: صابري هامون [۵۸۳] مربع کیلو متره پرخوالی لري.

سوال: کوم هامونونه د کال په اږدوکي دایمي اوبه لري؟

ځواب: د صابري هامون او پوزک هامون دي.

دغ نمدي او د نمکسار کولو نه [ولاړې اوبه] : ګود زره

سوال: د نمکسار کول ولاړې اوبه په کوم ولایت کې دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب:د هرات په لویدیځ کې دي.

سوال:ګودزره د هلمند د هامون کوم طرف کې دی؟

ځواب: د هلمند د هامون په سویل کې دی.

د ناور د دښتي ولاړې اوبه: د غزني ولاړې اوبه: د امیر بند

سوال: د ناور دښتي ولاړې اوبه څومره لرې دي د غزني ښار څخه؟

ځواب: د ناور دښتي ولاړې اوبه [۵۵] کیلو متره د غزني له ښاره لرې دي.

سوال: د غزني ولاړې اوبه د غزني کوم لورې ته توییږي؟

ځواب: د غزني ولاړې اوبه د غزني سویل لوریې ته توییږي.

سوال: د غزني ولاړو اوبو کې کوم سیند توییږي؟

ځواب: د غزني په ولاړو اوبو کې د د غزني سیند توییږي.

سوال: د امیر بند په کوم ډول ځمکه کې دی؟

ځواب: د امیربند په اهکي [ښوره یې] ځمکه کې دی.

سوال: امیر بند د اوبو رنګ څنګه دی؟

ځواب: د امیربند د اوبو رنګ اوبلنو شیدو ته ورته رنګ لري.

سوال: کوم بند د ملي پارک په توګه منل شوی دی؟

ځواب: د امیـــــــــر بند د ملي پارک په توګه منل شوی دی.

سوال: د کوم بند اوبه په بشپړ ډول مالګینې دي نوم یې ولیکئ؟

ځواب: د امیـــــــــــــــر بند اوبه په بشپړ ډول مالګینې دي .

د ناور د دښتي ولاړې اوبه: د غزني ولاړې اوبه: د امیر بند

سوال: زرکول جهیل چیرته موقیعت لري؟

ځواب: د افغانستان او تاجکستان تر مینځ د پامیر په لوړو برخو کې موقیعت لري.

سوال:د زرکول جهیل د کومو خلکوته لپاره ګټور دی؟

ځواب: د قرغز خلکو لپاره ګټور دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: چقمقتین جهیل چیرته موقیعت لري؟

ځواب: په پامیر کې موقیعت لري.

سوال: شیوا جهیل چیرته موقیعت لري؟

ځواب: د شیوا جهیل د بدخشان په د شغنان په سیمه کې موقیغت لري.

و چکالي اود اوبو کمښت

سوال: وچکالي څه ته وايې؟

ځواب:د وزښت له منځنی حد څخه په یوه کال کې لږ اوربښت او له اقلیمي پلوه په یوه سیمه کې د وچوبې زیاتیدل و چکالي بلل کیږي.

سوال: د وچکالې ځینې ځانګړتیاوې کومې دي؟

ځواب: د مینځلو لپاره د ابو د کمښت له امله د ستنونزو سره مخامخ کیږي.

سوال: د وچکالي دوه زیانونه ولیکئ؟

ځواب: اول دهوا وچوال او دویم د خوړو او څښاک کمښت .

سوال: د ځمکي د تودوخي د زیاتیدو لاملونه د څه شي سره اړیکه لري؟

ځواب: د ځمکي د تودوخي د زیلتیدو لاملونه د وچکالي سره اړیکه لري.

سوال: ډېره و چکالي د څه شي لامل کیږي؟

ځواب: ډېره وچکالي په ځنګلونو کې د اور لګیدنې لامل کیږي.

طبیعي چاپیر یال

سوال: د ژوند چاپیریال په تفصیل سره تغریف کړئ؟

ځواب: دانسان او دهعه شاخوا له اقلمي او ټولنیز وشرایطو سره یوځای ایوپر بل د هعو ټولې اغیزې د ژوند چاپیریال بلل کیږي .

سوال: چاپیریال څودوله عناصرلري او نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: په دوه ډوله دي چې غبارت دي له اول حیاتي یا ژوندي عناصر او دویم ناژوندي شیان دي.

سوال: حیاتي یا ژوندي عناصر کوم دي نومونه یې ولیکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: حیاتي عناصر غبارت دي له انسانان،ژوي، ونې، پوټي، او ذره بیني کوچني ژوندي شیان دي.

سوال: ناژوندي عناصر کوم دي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: نا ژوندي عناصر غبارت دي له اوبه، تیږې، خاوره او هوا. او باید وویل شي چې الله [ج] د طبیعت نظام داسې جوړکړی دی.

سوال: په طبیعي سرچینو کې د ایکو سیستمونه کومې برخې لري یوڅویې ولیکئ؟

ځواب: د ځمکې قشر یا برسیرونه برخه، اوبه، اتموسفیر سره د هغه ټول نفوس او حیواني او نباتي برخې .

الف د ځنګلونو ساتنه

سوال: ځنګلونه په څو ډوله دي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: ۱ـ ستن ته ورته پاڼې ځنګلونه ۲ پلن پاڼې ځنګلونه ۳ د پورتنیو دواړو ډولونو ګډه ګډ ځنګلونه،۴ چتر ته ورته رقم استوایي ځنګلونه.

سوال: یوه ونه څو تنوته اکسیجن تولیدوي؟

ځواب: یوه ونه څه نا څه [۱۸] تنوته اکسیجن تو لیدوي.

سوال: طبیعي یا مصنوغي ځنګلونه څو ډوله ونې لري؟

ځواب: طبیعي یا مصنوغي ځنګلونه دوه یا درې ډوله ونې لري.

سوال: ځنګلونه د نړی د ایکو سیستم کومه برخه جوړه وي؟

ځواب: ځنګلونه د نړی د ایکوسیستم یوه ډیره بډایه برخه جوړوي.

سوال: نو دا ولې جوړه وي؟

ځواب: د ا ځکه چې د یو شمېر ژویو او الوتونکو ژوند په ځنګلونو پورې تړلی دی.

د ځنګلونو نقش او اهمیت: د ځنګلونو ډیر مهیم اهمیت

سوال: په ځنګلونو کې د انسانانو او څارویو د خوراک توکي کوم دي؟

ځواب: د ځنګلونو میوې، پاڼې، ریښې، او نورې برخې د انسانانو او څارویو د خوراک توکي دي.

سوال: ونې د هوا څخه څه اخلي او څه تولیدوي؟

ځواب: و نې د هوا څخه کاربن ډای اکساید اخلي او اکسیجن تولیدوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د ونولرګي د څه شي لپاره کارول کیږي؟

ځواب: د ونولرګي په ودانیو ، د کور د اسبابونو او د کاغذ جوړولولپاره کارول کیږي.

سوال: د ونوسیورې وګړوته څه ګټه رسوي؟

ځواب: د ونوسیورې وګړي له زیاتې ګرمۍ څخه ساتي.

سوال: د ځنګلونو یو شمېر پیداوارو څخه په څه شي کې ګټه اخیستل کیږي؟

ځواب: د روغتیایي دارو درملو جوړولو کې ترې ګټه اخیستل کیږي.

سوال: ونې د څه شي غږ کموي؟

ځواب: ونې د موټرو او فابریکو غږ کموي.

سوال: د ځنګلونو ډېر مهیم اهمیت دوه برخې ولیکئ؟

ځواب: د خاورې د ښویېدو مخنیوي کوي، د ځارویو لپاره د وښو چمتوکول.

د وحشي ژویو ساتنه

سوال: په افغانستان کې کوم وحشي ژوي وجود لري؟

ځواب: پړه، پړانګان، ګوره خره، لېوان، سرې ګیدړې،شادی ګانې.

سوال: پړانګان د هېواد په کومه سیمه کې پیداکیږي؟

ځواب: د هندوکش په ډېرو لرې سیمو کې او د آمو غاړو د لوخو په ځنګلونو کې پیداکیږي.

سوال: خره یا ګوره خره د هېواد په کومه برخه کې موندل کیږي؟

ځواب: ګوره خره د هېواد په جنوب لویدیځ کې موندل کیږي.

سوال: لېوان چیرته ژوند کوي او کوم وخت کې راکوزیږي ؟

ځواب: لېوان په غرونوکې ژوند کوي خو په وچکالیو کې راکوزیږي.

سوال: سرې ګېدړې کوم ارزښت لري او د هېواد په کومو غرونو کې موندل کیږي؟

ځواب: سرې ګیدړې چې ځنګړی طبي ارزښت لري او د هېواد په مرکزي او شمالي غرونو کې موندل کیږي.

سوال: وخشي پسونه او غرنۍ وزې په کومه دره کې موندل کیږي؟

ځواب: وخشي او غرنۍ اوزې د واخان په دره کې او د هغې شاخوا کې موندل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: شادۍ ګاني په هندوکش کې کوم ځای کې موندل کیږي؟

ځواب: شادۍ ګاني د هندوکش په جنوب ختیځ کې موندل کیږي.

له و حشی ژویو څخه سمه او تل ترتله ګټه اخیستل

سوال: په یوه سیمه کې د ژویو او الوتونکې ډېر زیات ښکار کول د څه شي لامل کیږي؟

ځواب: په یوه سیمه کې د ژویو او الوتونکې ډېر زیات ښکار کول د هغمی د له منځه تلولامل ګرځي.

سوال: په کومه سیمه کې ژوي ژوند نه شي کولی؟

ځواب: په هغه سیمه کې چې هلته جګړې وي او زهري او چاودیدونکې مواد استغمال کیږي.

د ژویو او الوتونکو د له منځه تلو د مخنیوي لارې چارې: ملي پارکونه

سوال: کله چې موږ ژوي ښکار کوو نو باید څه وکړو؟

ځواب: نو باید چې د ژویو جنس او عمر و ښودل شي .

سوال: ملي پارک څه ته وایي ؟

ځواب: هغه طبیعي ارزښت لرونکی سیمه ده چې پراخوالی یې له زرو هکتاروڅخه زیات وي او ساتنه یې له دولت له خوا وي.

سوال: ملي پارکونه باید څنګه وستو ؟

ځواب: ملي پارکونه باید پاک او منظم وساتل شي.

سوال: د افغانستان ملي پارکونه کوم دي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب:د افغانستان ملي پارکونه غبارت دي له کابل ملي پارک، قندهار ملي پارک، هرات ملي پارکونه، او دامیر بند د ممله باغ،آجر دره، او نور.

د اوبو خاورې او هوا ساتنه

سوال: د ځمکې مخ څومه برخه اوبو نیولې ده؟

ځواب: د ځمکې مخ په سلو کې [۷۱] برخه اوبو نیولې ده.

سوال: اوبو د ژوند څه شی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: اوبه د ژوند سرچینه ده.

سوال: انسانان او ژوي او نباتات د خپل ژوند د ترسره کولو لپاره څه ته اړتیا لري؟

ځواب: انسانان او ژوي او نباتات د خپل ژوند د ترسره کولو لپاره اوبو ته اړتیا لري.

سوال: د ټولو ژوندیو شیانو ژوند څه پورې تړلی دی؟

ځواب: د ټولو ژوندیو شیانو ژوند اوبو پورې تړلی دی.

سوال: اوبه د انسان په ژوند کې څوم نقش دی؟

ځواب: اوبه د انسان په ژوند کې لومړنی نقش دی.

سوال: د ژوندیو شیانو بدن د جوړښت زیاته برخه څه شی دی؟

ځواب: د ژوندیو شیانو بدن د جوړښت زیاته برخه اوبه دي.

سوال: په کرنیزو او صنعتي او کورنیو چارو کې ډیره اړتیا څه ته ده؟

ځواب: په کرنیزو او صنعتي او کورنیو چارو کې ډیره اړتیا اوبو ته ده.

خاوره: هوا

سوال: خاوره د څه شي څخه جوړه شوې ده

ځواب: د ځمکې د مخ پورتنی طبقه د خاورو له کوچنیو ذارتو هو اوبو او ډیرو کوچنیو ذره بینی موجوداتو څخه جوړه شوې ده.

سوال: خاوره د کومو تعاملانو له امله تشکلیږي؟

ځواب: خاوره د فزیکي او کیمیاوي تعاملاتو له امله تشکیلیږي.

سوال: فزیکي او کیمیاوي شرایط څه پورې اړه لري؟

ځواب: د اقلیم په څرنګوالي پورې اړه لري.

سوال: خاوره د څه شي د روزنې مهم عامل دی؟

ځواب: خاوره د ونو بوټو د ودې د کرنې او د څارویو د روزنې مهم عامل دی.

سوال: خاوره څه شی لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: خاوره ژوندي موجودات او هومس لري.

سوال: که چیرې انسان په سم ډول د خاورې ساتنه ونه کړي څه به وشي؟

ځواب: ډیر ژروشړیږي او له استفادې څخه به ووځي نو بیا د هغې د جوړیدو لپاره کلونه کلونه وخت په کار دی.

سوال: په هوا کې کوم غازات شامل دي؟

ځواب: په هو کې اکسیجن او نیتروجن او زون شامل دي.

سوال: په هوا کې د اکسیجن فیصده څومره ده؟

ځواب: په هوا کې د اکسیجن فیصده [۲۱] دی.

سوال: په هوا کې د نیتروجن څومره دی؟

ځواب: په هوا کې نیتروجن [۷۸] فیصده دی.

سوال: او په هوا کې نور غازات څو فیصده دي؟

ځواب: او په هو کې نور غازات [۱] فیصده دي.

سوال: د فوتوسنتیز عملیه کې څه ته اړتیا لرو؟

ځواب: د فوتوسنتیز عملیه کې اکسیجن ته اړتیا لرو.

سوال: د ښار د هوا په پاک ساتلو په برخه کې باید څه ته پاملرنه وشي؟

ځواب: باید هوا ککړه نه شي .

د ښار د هوا ککړتیا

سوال: د هوا ککړتیا څه ته وایي؟

ځواب: تاسي هغه اضافي ماده چې په هوا کې ګډه شي او دهغې فزیکي، کیمیاوي ځانګړتیاوي او دهغې حیاتي شرایطو ته بدلون ورکړي د هوا ککړتیا بلل کیږي.

سوال: د هوا ککړیدو دوه لاملونه ولیکئ؟

ځواب: په نقلیه وسایطو کې د زړو ډیزلي انجنونو لګول، د ښار دننه د پخوانیو ماډلونو او زړو وسایطو کرځیدل راګرځیدل.

سوال: د ټولو ښارونو په پرتله کوم ښار هوا ککړه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د کابل ښار هوا.

سوال: د کابل ښار د نفوسو شمیر څومره دی؟

ځواب: د څلورنیم میلونو څخه ترپنځو میلونو پورې دی.

سوال: څومره شیان نیغ په نیغه د وینې جریان ته داخلیږي او د سرطان ناروغي مینځ ته رواړي؟

ځواب: د [۵،۲] مایکروګرامو څخه واړه شیان.

سوال: د کابل د ښار په هوا کې د کوچنیو ذراتو د خپریدو له امله هر کال په هوا کې څومره ټنه مواد اضافه کیږي؟

ځواب: [۱۷۳۶۳] ټنه مواد اضافه کیږي.

سوال: د هوا په ککړتیا کې د سلفروکساید اندازه څومره ده؟

ځواب: د هوا په ککړتیا کې د سلفر و کساید اندازه [۲۴۴۸] ټنه ده.

سوال: په هوا کې د نایتروجن ډای اکساید د هوا ککړتیا څومره ده؟

ځواب: [۶۱۸۳۱] ټنه ده.

الف: د زړو عراده جاتو زیاتوالی او د ښار د هوا ککړتیا:

سوال: په [۱۳۸۸هـ] کال کې څومره موټر د ترافیکو په رسمي راجستر کې شامل وه؟

ځواب: [۳۶۵۴۶۹ درې لکه پنځه شپیته زره څلور سوه نهه شپیته]

سوال: او څوفیصده یې زاړه او تیټ ماډل وه؟

ځواب: [۴۰] فیصده یې زاړه او تیټ ماډل وه.

سوال: زاړه مړتر په هوا کې کوم ډول مضره عناصر خپروي؟

ځواب: کاربن مونو او کساید نایتروجن ډای اکساید، سلفر ډای اکساید، سربو ذرات، ځنګړې Pm2 ماده ، Pm10 ځنګړې ماده خپروي.

سوال: اقلیمي وضع هم د کوڅواو سړکونو په پاکې د څه شي اغیزه لري؟

ځواب: نظافت اغیزه لري .

زلزله: او د زلزلې خطرونه

سوال: زلزله تغریف کـــړئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: زلزله د ځمکي مخ لړ يا ډیرو لړزیدو ته زلزله وویل کیږي چي کله سیمه ییزه بڼه لري او شاوخوا خپریږي.

سوال: د زلزلې پیژاندنه د کوم لویدیځ عالم له خوا وشوه؟

ځواب: د [میرکالي کانکلي] له خوا وشوه.

سوال: زلزلې پیښېدولو علتونه ولیکئ؟

ځواب: اول تکتونیکي لامل دویم د اور غورځواني لامل دریم پلو تونیکي لامل دی.

سوال: تکتونیکي زلزله او څنګه پیښیږي؟

ځواب: کله چي دغه پلیتونه د بل په وړاندي بی موازینی شي نود یو بل پرتله خوځیږي او بیځایه کیږي نو ځکه په د غه سیمه کې زلزله پیښیږي. نو دغې زلزلې ته تکتونیکي زلزله وایي.

سوال: د اور غورځونې زلزلې په کومه سیمه کې رامینځته کیږي؟

ځواب: په چاپان ، لرې ختیځ ، کلفورنیا او د امریکا په غربي څنډو کې رامینځنه کیږي.

سوال: پلوتونیک زلزله څنګه مینځته راځي؟

ځواب: د مګما د طبقې د مخ پورته [صعودي] حرکت یو فشاري د تودوخي د ګرځیدو له امله مینځته راځي.

سوال: د زلزلې د زیان او خطر کمښت باید له څو پلوه په پام کې و نیول شي؟

ځواب: له دوه پلوه باید ونیول شي.

سوال: د ودنیو په جوړښت کې باید کومو ټکو ته پام وشي چې د زلزلې څخه لګ په امان کې وي یو څو یې ولیکئ؟

ځواب: د ودانیو د اسکلیټ په جوړولو کې باید د سمنټو وسپنې او ګاډر کانکریټ څخه کار واخیستل شي.

سوال: په زلزله لرونکو سیمو کې باید په کومو سیمو کې ودانۍ جوړې نه شي؟

ځواب: د غرونو په لمنوکې ، رسوبي ځمکو او پستو خاورو کې باید جوړې نه شي.

سوال: د زلزلې په وخت کې څه کیږي یو څو لاملونه یې ولیکئ؟

ځواب: په زلزله کې ودانۍ نړیږي، اور لګیږي او آن د ځمکې پر مخ سوري او درزونه جوړیږي.

سوال: په ښوونځیو کې د ښوونکو د زلزلې په اړه دنده څه ده؟

ځواب: چې د زلزلې د خطر په اړه خبرې وکړي او د چمتوالي په هکله زده کوونکوته فلمونه وښودل شي باید د ښوونځي او ټولګي وڅارل شي او د زلزلې په اړه مقدماتي چارې لاس لاندې ونیول شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د زلزلې د ټکانونو د کلکوالي د اندازه کولو واحد څه شي دي؟

ځواب: مرکالي او ريخستر دی.

سوال: زلزلې څپې په څو ډوله دي نوමونه يې وليکئ؟

ځواب: د زلزلې څپې په درې ډوله دي چې عبارت دي له اول لومړنۍ څپې دويم ډول څپې ټکانونه او ضربې او دريم سطحي او برسيرن امواج څپې دي.

سوال: د زلزلې شدت پورې څه شی اړه لري يو څويې وليکئ؟

ځواب: هغه څه چې پر الميارليو کتونو ديوالونو ، ميز، يا د کوټې پر مخ پراته وي، د هغو خو ځښت او بيځايه کيدل د زلزلې شدت پورې اړه لري.

سوال: د زلزلې شدت او کلکوالی له څو نه تر څو درجو پورې دی؟

ځواب: له يو څخه تر نهو درجو پورې دی.

سوال: د ډيره سپکه زلزله ټکان باندې څوک پوهيږي او لامل يې وليکئ؟

ځواب: د ډيره سپکه زلزله ټکان باندې يوازې انسانان پوهيږي او لامل يې ځوړند شيان خوځيږي.

سوال: د سپکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: په دانيو کې خوځښت تر سترګو کيږي او ځوړند شيان پوره خوځيږي، او ځوړند شيان ډير ګړندي خو ځيږي، کړکۍ او دروازې ښوري،او د کړکيو او دروازو په چوکاټ کې درزونه راښکاره کيږي.

سوال: د منځنۍ زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: د منځنۍ زلزلې خلک له ودانيو څخه بهر هم په زلزله پوهيږي، او کوچني شيان بيځايه کيږي ، پر ديوالونو باندې ځړول شوي انځورونه خوځيږي.

سوال: يو څه کلکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: ټکان لا زيات احساس کيږي خلک له کوټو څخه بهر وزي له الماريو څخه لوښي رالويږي.

سوال: د کلکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

ځواب: انسان خپل واک له لاسه ورکوي ، ودانيو کې هر څه بيځايه کيږي، موټر چلوونکي په خپل موټر کې په زلزله پوهيږي، کانکريټي ويالې و يجاړيږي، او د موټر تګ اغيزمن کيږي او ودانۍ نړيږي.

سوال: ډيرې کلکې زلزلې لاملونه وليکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: ودانی غورځیږي، د اوبو زیرمي شړیږي، د ځمکي پر مخ درز او ماتوالی لیدل کیږي لرګین پلونه ماتیږي د اوسبني پټلی خپل توازن له لاسه ور کوي او لوی کاني بیځایه کیږي او ځني وخت شیان پورته غورځي او پایپ لاینونه ویجاړیږي.

سوال: زلزې په کومو سیمو کي ډیرې لیدل کیږي؟

ځواب: زلزلې په روسوبي سیمو کې ډیرې لیدل کیږي.

د هېواد زلزله لرونکې سیمې

سوال: د افغانستان هېواد زلزلې لرونکې سیمې کومې دي ؟

ځواب: د افغانستان د هېواد زلزلې لرونکې شمال ختیځ سیمې دي.

سوال: په افغانستان کې زلزله لرونکې خوزې په څو برخو ویشل شوې دي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: په څلور ډوله دي چې عبارت دي له د کلکو زلزلو حوزه، د منځنی زلزلو حوزه، د خفیفو زلزلو حوزه،او هغه حوزه چې زلزلې نه لري یا یې زیان لږ[کم] وي.

سوال: د کنړ او نورستان ولایتونه د زلزلو په کومه حوزه کې دي؟

ځواب: د کلکو زلزلو په حوزه کې دي.

سوال: فراه ولایت د زلزلو په کومه حوزه کې دی؟

ځواب: هغه حوزه چې زلزلې نه لري او که لری یې نوزیان یې ډیر کم دی.

سیلاوونه

سوال: سیلاو څنګه منځ ته راځي؟

ځواب: سیلاو د اوبو هغه ناڅاپي راتګ دی چې له غرنیو خوړونو څخه راوځي .

سوال: د سیلاونو دری زیانونه ولیکئ؟

ځواب: د سیند غاړې وړي، کلیوالي او ښاري کورونه نړوي، د انسانان او ژوي له ځانه سره وړي.

سوال: کومه دره یو سیلاو او په څوم کال کې په یو سپیره ډاګ بدله کړه؟

ځواب: د کوهدامن په ګلدره په [۱۳۲۰هـ ش] کال کې په یوه سپیره ډاګ بدله کړه.

سوال: په [۲۰۰۵] م کال کې د سونامي سیلاو سمندري څپو د اسیا په جنوب کې څومره خلک یې ووژل شمیر یې ولیکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: په [۲۰۰۵] م کال کې د سونامي سیلاو سمندري څپو د اسیا په جنوب کې سل زره خلــک ووژل.

سوال: سیلاونه په څوډوله دي نومونه یې وایکئ؟

ځواب: په څلور ډوله دي چې غبارت دي له آوار سیلاو، د سیندونو سیلاو ، سونامي ساحي سیلاوونه ، هغه سیلاوونه چې د کنګلو د ماتیدو له امله راځي.

سوال: غرني سیلاوونه د څه شي په نتیجه کې مینځته راځي؟

ځواب: د کنګلونو د ماتیدو په نتیجه کې مینځ ته راځي.

د سیلاو زیان او د هغه مخنیوی

سوال: له سیلاو څخه پیدا شوي خطرونه په څو ډوله دي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: په دوه ډوله دي چې غبارت دي له اول سیده [مستقیم] خطرونه دویم ناسیده [غیرمستقیم] خطرونه دي.

سوال: سیده [مستقیم] خطرونو یو څو لاملونه ولیکئ؟

ځواب: په دې ډوله خطر کې کرنیزې ځمکې ویجاړیږي، کورونه او بڼونه له مینځه ځي.

سوال: ناسیده [غیر مستقیم] خطرونو یو څو لاملونه ولیکئ؟

ځواب: په تک را تک کې خنډ او ځنډراولي او خلـکو ته ویره پیداکوي، د پلورونکو کار له ستونځو سره مخامخ کوي.

سوال: د سیلاو مخه باید د چه له خوا ونیول شي؟

ځواب: د سیلو مخه باید خلکو او حکومت له خوا ونیول شي.

سوال: د سیلاو د خطر په وارندې باید څه وکړو؟

ځواب: د سیلاو د خطر په وارندې باید تول چمتو اوسي او د هغه زیانونه راکم کړي او د ویجاړولو مخنیوي وشي.

سوال: هغه وداني چې د سیلاوونو په مخه کې دي هغه باید څنګه وي؟

ځواب: هغه وداني باید چې ډیر کلــک او له معیاري موادو څخه جوړ شوي وي.

اور غور ځووونکي [آتشفشان]

سوال: اورغور ځوونکي تغریف کړئ؟

ځواب: د ځمکې دننه طبقې [مګما] د اورینو مدارو پورته خواته راتلل دي چې د دیرې لوړې تودوخې فشار کیمیاوي تغاملاتو او فزیکي بدلونونو له امله ځمکې څخه راوځي او د ځمکې پر مخ بدلونراولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: په لاتيني ژبه کي اور غور ځونکی ته څه وايي؟

ځواب: ولکانو يا ولکان ورته وويل کيږي.

سوال: لاوا څه ته وايي تعريف يې کړئ؟

ځواب: هغه مواد چي د اور غور ځونکو په نتيجه د [۷۰۰] څخه تر[۱۲۰۰] سانتي ګرد کې ويلي شي د لاوا په نامه ياديږي يا لاوا وايې.

سوال: د لاوا رنګ څه ډول دی؟

ځواب: سپين يا سور يا نارنجي دی.

سوال: کومې سيمې ډير آتشفشان لري نومونه يې وليکئ؟

ځواب: د ارام سمند غاړه ، کمچتکا، هاوييا‌و د امريکی لويديځې غاړې دي.

سوال: د آيسلند اور غور ځونکی په څوم کال کې دوه ځلې فغاله شو؟

ځواب: په [۲۱۰] کال کې دوه ځلې فغاله شو.

په هيواد کې پخوانی اورغورځوونکې سيمې[حوزې]

سوال: د اور غور ځوونکو دوه نښې وليکئ؟

ځواب: په مخروطي بڼه غونډۍ او تودو اوبوچينې

سوال: د ګود زرې ولاړې اوبه چيرته دي؟

ځواب: د چکاهی غرونو په شمال کې چي دا غرونه د اور غورځونکو په پايله کې مينځته راځي.

سوال: د شفا چينه په کوم ولايت کې ده؟

ځواب: په مزار شريف کې ده.

سوال: په مزارشريف کي د چشمه شفا چينه چي داور غورځونکو په نتيجه کي راغلي اوبه يې څه ډول رنګ لري؟

ځواب: اوبه يې ژير رنګ لرونکی دي.

سوال: د ګل کوه جوړښت څه ډول دی؟

ځواب: يوه منظمه مخروطي غونډۍ ده چي د اور غور ځونکو په پايله کې مينځته راغلي ده.

د نړۍ د پيدا کيدو په هکله نظريات

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: دنړۍ د پیداکیدو په هکله اسلام څه نظر ورکړ؟

ځواب: [ثم استوا الي السماء وهی دخان] ژباړه: [نو وګورئ د آسمان لوري ته کله چې آسمانونه له لوګي څخه ډک وو].

سوال: د اوسنیو معاصرو پوهانو نومونه ولیکئ چې د نړۍ د پیدا کیدو په هکله یې نظریې ورکړې دي؟

ځواب: کانت جرمني نامتو فیلسوف دی، لاپلاس د فرانسې نامتو ریاضي پوه دی، لا کیپر امریکایي پوه دی.

سوال: جرمني نامتو علم او فیلسوف کانت په څوم کال کې د کایناتو د پیدایښت په هکله نظر ورکړ؟

ځواب: [۱۷۵۵] میلادي کال کې نظر ورکړ.

سوال: فرانسوي نامتو عالم او ریاضي پوه لا پلاس په څوم کال کې د شمسي نظام د پیل په هکله نظر ورکړ؟

ځواب: په [۱۷۹۶] میلادي کال کې یې نظر ورکړ.

سوال: د تایدل نظریه څه وه لګ مغلومات یې ولیکئ؟

ځواب: د تایدل له نظر سره سم لمر په کایناتو کې لګه د یوې سرې لمبې یا روښانه ډیوې په شان و یو بل آسماني غونداری چې ډیر غټ و د لمر له څنګه په یوه لرې واټن تېر شو.

سوال: د لاکیپر نظریه څه ډول وه لګ مغلومات یې ولیکئ؟

ځواب: امریکایي پوه لاکیپر په دې عقیده و چې په فضا کې یو شمېر اسماني تیږي او هغه ستوري چې په لمریز نظام کې دي د همدغو تیږو له یوځای کیدو څخه جوړ شوي دي.

کهکشان : لمریز نظام

سوال:د کهکشان د نیبولا مخوری ګرځیدل کوم ډول بڼه لري؟

ځواب: بیصوي او فنر ډول بڼه لري.

سوال: په کایناتو کې تراوسه کوم ډول کهکشانونه کشف شوي دي؟

ځواب: پیولا، اندرو میدا، دری ګونی ، او قنطورس کهکشانونه کسف شوي دي.

سوال: د شیدو لار [پیبولار] کهکشان اوږدوالی څومره دی؟

ځواب: لس زره نوري کاله دي.

سوال: د شیدو لار [پیولار] کهکشان پیروالی څومره دی؟

ځواب: [۱۰۰] زره نوري کلونه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د لمر رڼا په څومره وخت کې ځمکې ته رارسیږي؟

ځواب: په اتو دقیقو کې او اوولس سانیو کې [۱۷ : ۸]

سوال: د کهکشان د شیرې لرې په ترڅ کې څومره ستوري او ثرابت شته؟

ځواب: د دوه سوه میلونو څخه زیات چې یو شمیر یې له لمر څخه هم لوی دي.

سوال: کومې منظومې د لمر پرتله لویې دي؟

ځواب: بیتل ګوس چې د لمر څخه [۶۰۰] ځله غټ دي، دبران چې د لمر څخه [۲۰] ځله غټ دي.

سوال: لمریزه منظومه څومره وخت کې د شیرې لار [پیولار] کهکشان په شاخوا باندی یو ځل راڅرخیږي؟

ځواب: په [۲۰۰] میلیونو کلونو کې .

سوال: د شیری لار [پیولار] کهکشان په شنه آسمان کې د شپې لخوا کوم ډول رنګ لري؟

ځواب: روښانه سپین ډول رنګ لري.

سوال: اندرومید کهکشان د ځمکې څخه څومره لرې دی؟

ځواب: [۲۰۰] میلونه نوري کلونه لرې دی.

سوال: اندرومید کهکشان کوم ډول دی او هغه کې څومره ستوري شتون لري؟

ځواب: یو خلقوي کهکشان دی او په هغه کې سلګونه میلیار ده ستوري شتون لري.

سوال: تری انګلوم [دری ګونی] کهکشان د شیرې لار [پیولار] کهکشان په پرتله څومره کوچنی دی؟

ځواب : څلور ځله کوچنی دی.

سوال: قنطورس [اس سر] کهکشان واضغ کړئ؟

ځواب: دا د سرې وریځې یو کهکشان دی چې د ګرځیدو په حال کې دی او په هعه کې د ستورو جوړیدو امکان شته.

سوال: شمسي نظام تغریف کړئ او نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: دشمسي منظومې ټولې سیارې او نور اجرام دي چې نهه اصلي سیارې لري چې غبارت دي له عطارد، زهره، ځمکه ، مریخ مشتري، زحل، اورانوس، پنتون، او پلوتو دي.

سوال: شمسي نظام څو سیارې او څوسپوږمۍ لري؟

ځواب: نهه سیارې او [۱۶۵] سپوږمۍ لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: لمر ته تر ټولو نږدې سیاره کومه یوه ده؟

ځواب: عطارد سیاره ده.

سوال: ذ عطارد سیاره په کومو وختونوکې ښه لیدل کیږي؟

ځواب: په سهار کې او مازدیګر کې ښه لیدل کیږي.

سوال: دعطارد د تودوخې درجه څومره ده؟

ځواب: د عطارد د تودوخې درجه [۴۲۷] سانتي ګراد ده.

سوال: کومې سیارې سپوږمکې نه لري؟

ځواب: عطارد او ذهره سپوږمکۍ سیارې نه لري.

سوال: کومه سپوږمکۍ اتموسفیر نه لري؟

ځواب: عطارد سپوږمکۍ یې نه لري.

سوال: کومه سپوږمکۍ د ځمکې په ندازه ده؟

ځواب: زهره سپومکۍ ده.

سوال: کومې سپوږمکۍ ته چې موږ وګورو یو روڼ غونداری ښکاري؟

ځواب: زهره سپوږمکۍ ته چې وګورو نو روڼ غونداری ښکاري.

سوال: کومې سپوږمکۍ اتموسفیر د وریځو څخه جوړ شوی دی؟

ځواب: زهره سپوږمکۍ اتموسفیر د وریځو څخه جوړ شوی دی.

سوال: زهره سپومکۍ د تودوخې درجه څومره ده؟

ځواب: [۴۶۵] سانتي ګرد ده.

سوال: د ځمکې یو څه طبقات ولیکئ؟

ځواب: سیال، سیما، منتل، او د ځمکې د ننه هسته[منځکه]

سوال: مریخ سپوږمکۍ کوم ډول رنګ لري؟

ځواب: مریخ سپوږمکۍ سوړ او سور رنګ لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د مریخ د منځني تودوخې درجه څومره ده؟

ځواب: منفی [۵۵] درجې ده.

سوال: مشتري ستوری کوم دی؟

ځواب: د شمسي منظومې یو ډېر غټ او په آسمان کې ځلیدونکی څلورم ستوری دی.

سوال: د مشتري ستوري د ځلیدو یو دلیل ولیکئ؟

ځواب: هغه ډېر لویوالی لري نو ځکه ځلیږي.

سوال: د مشتري ستوري مخ له څه شي څخه جوړ دی؟

ځواب: د اورینو ویلې شویو ګازونو[هایدروجن او هیلیوم] څخه جوړ دی.

سوال: د مشتري ستوري منځني تودوخه څو درجې ده؟

ځواب: [۲۰۰۰۰] شل زره درجې ده.

سوال: کومه سیاره دلمریز نظام یوه ښکلې سیاره ده؟

ځواب: زحل سیاره ده.

سوال: د زحل سیارې د مخ یخني څو سانتي ګراد درجې ده؟

ځواب: منفي [۱۸۰] درجې ده.

سوال: د لمر نظام دریمه سیاره کومه ده نوم یې ولیکئ؟

ځواب: اور انوس سیاره ده.

سوال: د اورانوس سیاره له څه شي څخه جوړه شوې ده؟

ځواب: د هایدروجن او هیلیوم او میتان له ګازونوڅخه جوړه شوې ده.

سوال: د اورانوس سیارې د مخ یخني څومره ده؟

ځواب: منفي [۲۱۰] درجې ده.

سوال: د لمریز نظام وروستی ګاز لرونکې سیاره کومه یوه ده؟

ځواب: د نپټون سیاره ده.

سوال: د نپټون سیاره مخ کوم ډول رنګ لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: شین رنګ لري.

سوال: د کومه سیاره کې تیږې دي؟

ځواب: پلوتو سیاره کې تیږې دي.

د ځمکې جوړښت

سوال: د ځمکې کره د خپل جوړښت له مخې کوم ډول بڼه لري؟

ځواب: Geoid بڼه لري.

سوال: لیتوسفیر څه ته وایې؟

ځواب: د ځمکې هغه طبقه ده چې د ځمکې قشر او منتل په کې راځي. د سلیکان مګنیزم المونیم او اکسیجن له مرکاباتو څخه جوړه شوې ده.

سوال: بهرانۍ پوښ د کومو طبقو څخه جوړه او د مګما څومره برخه یې نیولې ده؟

ځواب: د سیال او سیما له طبقو څخه جوړه او [۴۰] څخه تر [۸] کیلومتره پورې یې د مګما طبقه نیولې ده.

سوال: د سیال طبقه د کومو عناصرو څخه جوړه ده او کوم ډول تیږې په کې شاملې دي؟

ځواب: د سیلو سیم او المونیم څخه جوړه شوې ده او ګرانیټ تیږې لري.

سوال: سیما طبقه څه ته وایې ؟

ځواب: د ځمکې دویم پوښ یا قشر بله طبقه سیما بلل کیږي.

سوال: سیما طبقه د کومو مرکباتو څخه جوړه شوې ده.

ځواب: سیلوسیم او مګنیزیم له مرکباتو څخه حوره شوې ده.

سوال: د سیما طبقې د زلزلې د څپو چټکوالی څومره او تیږې یې څه ډول رنګ لري؟

ځواب: څلور میله په یوه ثاتیه کې او د تیږو رنګ یې تیاره او تور دی.

سوال: د مګما طبقه څومره پریړوالی څومره دی؟

ځواب: [۲۸۹۵] کیلومتره دی.

سوال: د مګما طبقې مهم مرکبات کوم دي ؟

ځواب: اوسپنه ، مګنیزیم، او سلیکیت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د ځمکې هسته د څو طبقو لرونکي ده نومونه يې وليکئ؟

ځواب: د دوو طبقو لرونکې ده بهرنۍ او د ننني هستې په نوم ياديږي.

سوال: د بهرنۍ هسته څومره پريروالی لري او مرکبات يې کوم دي؟

ځواب: [۲۲۲۰] کيلومتره پريروالی لري او مرکبات يې نکل او اوسپنه دي.

سوال: د دننني هسته څومره پريروالی لري او مرکبات يې کوم دي؟

ځواب: [۱۲۵۵] کيلومتره پريروالی دی او مرکبات يې اوسپنه او نکل دی.

سوال: د ځمکې د مخ مساحت څومره دی؟

ځواب: [۵۱۰،۱۰۰،۰۰۰] ميليون کيلومتره مربع ده.

سوال: سمنرونو څومره ساخه نيولي ده؟

ځواب: په سلو کې [۷۱] فيصده ساخه نيولې ده.

سوال: آرام سمندر [بحرالکاهل] څومره ساخه نيولی ده؟

ځواب: [۱۸۰] ميليونه مربع کيلو متره نيولې ده.

سوال: د هند سمندر څومره برخه نيولې ده؟

ځواب: [۷۵] ميليون مربع کيلو متره نيولې ده.

د نړۍ نامتو سيندونه

سوال: د اسيا ځينې نامتو سيندونو نومونه وليکئ؟

ځواب: آمو [جيحون] سير دريا [سيحون] هوانګهو، د جله، فرات ،اوب اولينا دي.

سوال: د اروپا مهمو سيندونو نومونه وليکئ؟

ځواب: دانيوب، راين، والګا، سين، لوار، د نيپر، د نيستر، تاژ، وستولا، ګواديانا، پو، رون او ګارون، دي.

سوال: د افريقې د لويې وچې نامتو سيندونو نومونه وليکئ؟

ځواب: نيل او کانګو او نايجير دي.

سوال: د افريقې تر ټولو اوږد سيند کوم دی؟

ځواب: د نيل سيند دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال:د نیل سیند په څومره واټن او په کوم سمندرګي کې تويیږي؟

ځواب: په [۶۶۵۰] کیلو متره واټن او په مدیترانی سمندرګي کې تويیږي.

سوال: د نیل سیند څه ارزښت لري؟

ځواب: دغه سیند ډیر مهم کرنیز او اقتصادي او ټرانسپورټي ارزښت لري.

سوال: د نیل سیند څو مرسیلان څو دي نومونه یې ولیکئ؟

ځواب: یو یې سپین نیل او بل یې شین نیل دی.

د ځمکې د وچو لوړې ژورې

سوال: د الپ سیستم تشریح کړئ؟

ځواب:د الپونه د سینوزوییک دورې د لومړنیو و ختونو د ارګانیکو خرکتونو زیږنده دي چې د ځمکې د کرې د پاتې لړۍ پرتله ځوان دي.

سوال: د الپ سیستم په څو ګروپونو ویشل شوې دی؟

ځواب: په دوه ګروپونو ویشل شوې دی.

سوال: ماتې سیمې کومې دي؟

ځواب: ماتې سیمې د ځمکې د مخ هغه برخوته ویل کیږي چې څه ناڅه په وچه یا د سمندرونو د ننه تر اوبو لاندې وي.

د سپوږمۍ او د هغې عمومي ځانګړ تیاوې: خسوف او کسوف

سوال: په څوم کال کې او چا ولیدل چې د سپوږمکی پرمخ زیات شمیر غرونه او لوړې ژورې شته .

ځواب: په [۱۶۰۹] م کال کې ګالیله ولیدل چې د سپوږمکی پرمخ زیات شمیر غرونه او لوړې ژورې شته.

سوال: د ځمکې د جاذبې قوه د سپوږمکی په پرتله څومره ده؟

ځواب: د سپوږمکی د جاذبې قوه د ځمکې په پرتله شپږځله کمه ده.

سوال: کوم فضاګرځیدونکی د سپوږمی پر مخ کوز شول؟

ځواب: نیل آرم سترانګ او ادوین الدرین د سپوږمکی پر مخ کوز شول.

سوال: د ځمکې او سپوږمی واټن څومره دی؟

ځواب: [۳۸۲۱۸۰] کیلو متره دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: سپوږمی انتقالي خرکت په څومره وخت کې ترسره کيږي؟

ځواب: په [۲۹] ورځو او [۱۲] ساعتونو او [۲۴] دقيقو کې تر سره کيږي.

سوال: کسوف څه ته وايي؟

ځواب: که چيرې سپوږمی د لمر او ځمکې تر مينځ راشي او دري واړه په يوه کرښه کې واقع شي دا وخت که د سپوږمی سيورى په ځمکه ولويږي کسوف [لمر نيول] پيښيږي.

سوال: خسوف څه ته وايي؟

ځواب: که چيرې ځمکه د سپوږمی او لمر تر مينځ په يوه کرښه کې راشي په دغه وخت کې د ځمکې سيورى په سپوږمی لويږي نوخسوف پيښيږي.

دځمکې د ګرځيدلو ډولونه

سوال: ځمکه څوډوله خرکتونه کوي؟

ځواب: ځمکه پنځه ډوله خرکتونه لري چې غبارت دي له وضغي حرکت ، انتقالي حرکت، نوساني حرکت، د ويګادستوري خوا ته حرکت، يوه نا څرګنده لوري ته د سحابي کهکشان سره يو ځاى د ځمکې حرکت.

سوال: شپه او ورځ د ځمکې کوم حرکت نه مينځته راځي؟

ځواب: د وضغي حرکت په پايله کې مينځته راځي.

سوال: د ځمکې د مدار اوږدوالى څومره دى؟

ځواب: [۹۳۱] ميليون کيلو متره دى.

سوال: په يوه ثانيه کې د ځمکې مدار څومره بنودل شوې دى؟

ځواب: [۳۰] کيلو متره ښودل شوى دى.

سوال: د لمر او د ځمکې تر مينځ واټن څومره دى؟

ځواب: [۱۴۹] ميليون کيلومتره دى.

سوال: لمريز انقلاب څه ته وايي؟

ځواب: کله چې ځمکه د بيضوي مدار يوه قطر [اوج يا حضيض] ته ورسيږي شمسي انقلاب بلل کيږي.

سوال: اوړي شمسي انقلاب او د ژمي شمسي انقلاب دواړه د ځمکې څه شي ته ارزښت لري؟

ځواب: دواړه يې د ځمکې کرې ته ارزښت لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: شمالي نیمه کره په کوم وخت کې لمر ته مخامخ وي؟

ځواب: په اوړي کې ورته مخامخ وي.

سوال: شمالي نیمې کرې ته په ژمي کې د لمر وړانګې څه ډول رسیږي.

ځواب: په ژمي کې د لمر وړانګې مایله ورته رسیږي.

سوال: ځمکه د څه شي په شاوخوا چورلیږي؟

ځواب: ځمکه هم د نورو سیارو په شان د لمر پرشاوخوا چورلیږي.

سوال: طبیعي او جغرافیاوي پیښې د ځمکې څو ډوله حرکتونو څخه را مینځته کیږي؟

ځواب: له دوه ډوله حرکتونه څخه رامینځته کیږي.

طول البلد او عرض البلد کرښې

سوال: د طول البلد د پیل ټکط کوم دی؟

ځواب: د ګر نیویج کرښه چې لندن له ښار څخه تیریږي د طول لبلد د پیل ټکط دی.

سوال: د طول البلد د دیرو شمیر څومره دی؟

ځواب: [۳۶۰] درجې دی

سوال: طول البلد څه ته وایې؟

ځواب: هغه نیمی دایرې دي چې له شمالي قطب څخه پیل د سویل قطب پورې رسیږي او استوا کرښه باندې عمود دي.

سوال: د عرض البلد ټولې دایرې یوبل سره څنګه دي؟

ځواب: د عرض البلد ټولې دایرې یو بل سره موازي دي.

اقلیم څه دی؟

سوال: اقیلم تغریف کړئ؟

ځواب: اقلیم یوه لاتیني کلمه ده چې له [klima] څخه اخیستل شوې او د میلان معنا لري.

سوال: میلان په مستوي مدار باندې څودرجې زاویه جوړه وي؟

ځواب: ———— ۱/۲ ۱ ۱ درجې زاویه جوړه وي.

سوال: د اقلیم عناصر کوم دي نومونه یې ولیکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: تودوخه ، هوافشار، د بادونو لګېدل، لند بل او وربښت.

سوال: تودوخه په ثانیه کې ځمکې ته څومره راځي؟

ځواب: [۱۲۶] ترلیونه هسپاوره

سوال: د لمر رڼا ګړندیتوب په یوه ثانیه کې څومره دی؟

ځواب: [۳۰۰۰۰۰] کیلومتره دی.

سوال: لمر تودوخه په تروپوسفیر او لوړو غرنیو سیموکې له لوړوالي سره کوم راړیکه لري؟

ځواب: سرچپه اړیکه لري.

سوال: تودوخه په کوم وخت کې توپیرمومي؟

ځواب: تودوخه په یوه شپه ورځ کې د میاشتې او کال په اوږدو کې توپیرمومي.

د بادونو لګېدل

سوال: هغه بادونه چې د ځمکې پرمخ را لګیږي په اقلیم باندې کومه اغیزه لري؟

ځواب: په اقلیم باندې د پام وړ اغیزه لري .

سوال: د فشار دمرکزونو په پام کې نیولو سره د بادونو جریان په ډوله دی؟

ځواب: په درې ډوله دی.

سوال: د لویدیځ بادونه د شمالي نیمې کرې په څو درجو کې لګیږي؟

ځواب: [۳۰] او [۶۰] درجو ترمینځ عرض البـــلدونو کې لګیږي.

سوال: باران څاڅکي ږلی او واوره د څه شي په واسطه ځمکې ته را ښکته کیږي؟

ځواب: د تروپوسفیر له بېلابېلو لوړو برخو څخه د جاذبې د قوې په واسطه ځمکې ته را ښکته کیږي.

سوال: اتموسفیر د اوبو براس اندازې ته څه شی ویل کیږي؟

ځواب: [Humidity] یا رطوبت یا لنده بل ویل کیږي.

سوال: غرني اوربښتونه د څه شي په نوم یادیږي؟

ځواب: [Oro graphic] په نامه یادیږي.

سوال: د ګاز براس څه وخت رامینځته کیږي یو لامل یي ولیکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د ګازېراس هغه وخت رامينځته کيږي چې د اشباع او اورښت عمل تر سره نه شي .

سوال: جبهه يي اورښتونه دغه ډول اورښتونه ديوې سيمې د څه شي له امله رامينځ ته کيږي؟

ځواب: د يوې سيمي ټيټ او لوړ فشار د بدلون له امله رامينځ ته کيږي.

د اقليم اغيزمن علتونه

سوال: په څومه پيرۍ کې د نړۍ په اقليم کې يو څه بدلون رامينځ ته شو؟

ځواب: د شلمې پيرۍ په پای کې او د يو ويشتمې پيرۍ په پيل کې رامينځ شو.

سوال: د اقليم پيژندني پوهانو په اقليم باندې اغيزمن لاملونه کوم ښکاره کړ؟

ځواب: اول: د اقليم نبستيز توکي دويم د اقليم اغيزمن عوامل دي.

سوال: څو فکټورونه د سيمې په هوا او اوبو باندې په سيده توګه اغيزه کوي؟

ځواب: څلور فکټورونه دي.

سوال: په غرنيو لوړو سيمو کې په هر سل متره لوړوالي سره د تودوخې سانتي ګرد درجه څومره کيږي او لامل يې وليکئ؟

ځواب: يوه درجه را کميږي او د غرنيو کنګلونو لامل کيږي.

سوال: د يوې سيمې په محلي اورښتونه باندې کومې څپې اغيزه لري؟

ځواب: سرې او تودې څپې .

سوال: ګلخانه يي ګازونه کوم دي؟

ځواب: نيتروس اوکسايد ، ميتان،کلورو فلوروکاربن.

د اقليم ډولونه

سوال: يو ملي بار مساوي کيږي دڅوسره؟

ځواب: يو ملي بار مساوي دی د سيمابو[۲۹] انچ د سيمابو له لوړوالی سره.

سوال: معتدل اقليم په څو برخو ويشل شوې دی؟

ځواب: په پنځه ډوله دی.

سوال: نيمه استوايي لنده بل لرونکی اقليم اوړی او ژمی لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: لنده بل لرونکی اوړی او معتدل ژمی لري.

سوال: د لویدیځو غاړو اقلیم اوړی څه ډول دی او اورښت اندازه یې څوره ده؟

ځواب: اوړی یې وچ دی او د اورښت اندازه یې لږه ده.

سوال: مدیترانه یې اقلیم څه ډول اوړی او ژمی لري؟

ځواب: وچ اوړی لري او معتدل او لنده بل لرونکی ژمی لري.

سوال: د قطبي سوړ اقلیم او غرنی لوړې سیمې کوم اقلیمونه لري؟

ځواب: نیمه قطبي وچ اقلیم، نیمه قطبي سمندري او لنده بل لرونکی اقلیم تندرا اقلیم د کنګل لرونکي سیمو اقلیم او د غرنیو لوړو سیمو اقلیم.

سوال: نیمه قطبي وچ اقلیم کې ولی هوا ډیره سړه وي لامل یې ولیکئ؟

ځواب: په ژمي کې چې کله د لمرو وړانګي له قطب دایرې سره مماس تیریږي په ټول شمالي او نیمه قطبي سیمه کې هوا سړه وي.

سوال: د تندارسیمې اقلمي ساخه د څو درجو تر مینځ واقع ده؟

ځواب: د ـــــــ ۶۶$\frac{۱}{۲}$ درجو عرض البلد او د قطب د دایرې ۷۵ درجو تر مینځ واقع دی.

سوال: د نړۍ لوي کنګلونه په څو ډوله دي نومونه یې ولیکئ ؟

ځواب: ګرینلند کنګل او نتارکتیکا کنګل او شمالي کنګل دی.

سوال: خودباران او واورې اورښت لوړولي سره څه اړیکه لري؟

ځواب: سیده په سیده اړیکه لري.

سوال: په غرنیو سیمو کې د اورښت اندازه څومره ده؟

ځواب: [۱۸۰۰] او [۳۰۰۰] ملي مترو څخه زیاته ده.

د اتموسفیر طبقې

سوال: تروپوسفیر طبقه د ځمکې له مخ څخه څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د [۸] څخه تر [۱۲] کیلو مترو پورې لوړوالی لري.

سوال: د سترا توسفیر طبقه څومره لوړوالی لري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د [۱۲] څخه تر [۴۵] کیلومتره و پورې لوړوالی لري.

سوال: میزوسفیر طبقه څومره لوړوالی لري؟

ځواب: د [۴۵] کیلو مترو څخه [۸۰] کیلو مترو پورې لوړوالی لري.

سوال: اکزوسفیرطبقه څومره پیروالی لري؟

ځواب: [۱۳۰۰۰] کیلو متره پورې پیروالی لري.

سوال: د ایونوسفیر طبقه له څه شي څخه جوړه شوې ده؟

ځواب: د هایدروجن له آیونونو څخه جوړشوې دی.

د ځمکې اتموسفیر: په اقلیم کې داتموسفیر ارزښت

سوال: د ځمکې اتموسفیر څه ته وایي؟

ځواب: اتموسفیر یو ګاز لرونکې کره ده چې د ځمکې د کرې شاوخوا یې نیولې ده.

سوال: بایوسفیر کومې طبقې ته وایي ؟

ځواب: د ځمکې په بهرني قشر کې ژوندي موجودات ونې اړ بوټي شته چې دغې طبقې ته بایوسفیر طبقه وایي.

سوال: د سمندر په کچه کې د هوا فشار څومره دی؟

ځواب: [۷۶۰] میلي متره دی.

سوال: د اقلیم په اړه د اتموسفیر شتوالی د څه شي لا مل کیږي؟

ځواب: د بادونو د لګیدو لامل کیږي.

سوال: کومه طبقه د انسان ژوند ژغوري؟

ځواب: د اوزون طبقه چې د ماورای بنفش له وړانګو څخه مخنیوی کوي د انسانانو ژوند ژغوري.

د هوا پیژندنې او کتنې د سنجولو اسباب: د باد د لګیدو څرنګوالی

سوال: تودوخې د معلوملو لپاره کوم وسایل شته یو څو یې ولیکئ؟

ځواب: سیمابي ترمامیتر/و الکترونیکی او بربښنایې تودوخه سنجوونکې دي.

سوال: د لمر د څرګندیدو آله د لمر څه شی ښکاره کوي؟

ځواب: د لمر د څرګندیدو آله د لمر د وړانګو اندازه ښکاره کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال: د هوا فشار په کومه آله ثبت کیږي؟

ځواب: په بارو ګراف آله باندې ثبت کیږي.

سوال: بادونه د څه شي له امله رامینځته کیږي؟

ځواب: د بادونو د ټیټ او لوړفشار د مرکزونو د توپیر له امله رامینځته کیږي.

سوال: په سمندر او وچه کې بادونه په څو ډوله دي د دوو نومونه ولیکئ؟

ځواب: په پنځه ډوله دي چې عبارت دي له منطوقي بادونه ، تجارتي بادونه.

سوال: منطقوي بادونه کوم دي او اصلي لامل یې کوم دی؟

ځواب: هغه بادونه دي چې په کوچنۍ ساحه کې په منطقوي بڼه را لګیږي. د هغو اصلي لامل د ټیټ او لوړ فشار مرکزونو دي.

سوال: په افغانستان کې کوم ولایت [۱۲۰] ورځني بادونه لري؟

ځواب: هرات ولایت [۱۲۰] ورځني بادونه لري.

سوال: کوم بادونه په لږه اندازه وي خو ګرندیتوب او د ویجاړولو توان یې ډیر وي؟

ځواب: تیفون او هریکن بادونه لږ اندازه لري او خو د ګرندیتوب او ویجاړولو توان یې ډیر دی.

سوال: سونامي توپانونه په کوم ځای کې پیښیږي؟

ځواب: د سمندرونو منځ کې یا هم د سمندرنو غاړو او سواحلوته نژدې پیښیږي.

سوال: کوم بادونه د استوا له کرښې سره موازي دي او لنډیز یې څه شي دی؟

ځواب: اسوایې متقارب بادونه د استو له کرښې سره موازي دي او لنډیز یې [I,T,C] دی.

سوال: کوم بادونه د درندو واورو لامل کیږي؟

ځواب: قطبي ختیځ بادونه دي.

سوال: او کوم بادونه د درندو توپانونو لامل کیږي؟

ځواب: لویدځ مسلط بادونه دي.

سوال: د بادونو یو څو ګټې ولیکئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د اوبو دوارن جريان دادمن کوي، د ونو او بوټو .او په تيره بيا د خرما [خجورو] ونو ودې ته ګټور دی.او د هغه له انرژئ څخه استفاده کيږي.

وريځې: د لوړوالي له مخې د اوربښت ډولونه

سوال: وريځې له څه شي څخه جوړيږي؟

ځواب: وريځې په هوا کې د اوبو د بړاسونو د سره نژدې کيدو له امله جوړيږي.

سوال: وريځې له څه شي څخه هوا ته پورته کيږي؟

ځواب: وريځې د لمر وړانګو او بړاس کيدو د عمليې له امله د سمندرونو، سمندر ګيو،ولاړو اوبو ، خاورې، او د ونو له پاڼو څخه هوا ته پورته کيږي .

سوال: کله چې هوا تودوخه له صفر څخه ټيټه شي نوڅه جوړيږي؟

ځواب: بړاسونه د کنګل کوچني کرستلونه جوړوي.

سوال: وريځې په څو ډوله دي نومونه يې وليکئ؟

ځواب: په څلور ډوله دي چې غبارت دي له د سيرس د بڼو په شکل ، سيروکومولوس د کوچنی توټې بنکو په شکل، سيروستراتوس د بڼو په شکل، هالوويل و مالي او کيږدی په شکل.

سوال: کومولوس وريځې څومره لوړوالی لري؟

ځواب: ۵ ـ ۶ کيلومتره لوړوای لري.

سوال: کومولوس وريځې کوم وربښت لري؟

ځواب: دروند او توپاني وربښت لري.

سوال: کله چې د غرونو لوړوالی تيزي نو څه شی ورو ورو زياتيږي؟

ځواب: تودوخه ورو ورو زياتيږي.

سوال: د لمر وړانګې د څه شي څخه بړاسونه پورته کوي؟

ځواب: د سمندرونو او سمندرګيو، او ولاړو اوبو له مخې څخه بړاسونه پوره کوي.

سوال: د اوبو د بړاسونو د پورته کيدو له امله څه شی کميږي؟

ځواب: تودوخه کميږي.

سوال: که چيرې توده هوا په غرنيو سيمو کې د سرې هوا له پاسه تيره شي نوڅه کيږي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواب: د تکاثف د عملیې له کبله باران کیږي.

سوال: اوربښت ولې د انسانانو ټولو نورو ژویو او بوټو په ژوند کې ډیر زیات ارزښت لري؟

ځواب: دا ځکه چې پرته له اوبو ژوند امکان نه لري.

سوال: اوبه کومه ماده ده ؟

ځواب:اوبه حیاتي ماده ده.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library